

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2017 г. на отчет¹ в детските педагогически стаи в област Варна са водени 596 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления. В сравнение с 2016 г. броят им намалява с 33, или 5.2%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- Непълнолетни (на възраст от 14 до 17 г.) - 74.7%;
- Малолетни (8 - 13 г.) - 25.3%;
- Момчета - 472 (79.2%);
- Учащи - 432 лица (72.5%);
- В криминогенна среда живеят 374 малолетни и непълнолетни, или 62.8%.

Броят на заведените на отчет² в ДПС в област Варна през 2017 г. малолетни и непълнолетни е 190, или 31.9% от всички водени на отчет лица, като 72.6% от тях са непълнолетни. В сравнение с 2016 г. броят на новозаведените намалява с 12.0%.

През 2017 г. снети от отчет в ДПС са 190 малолетни и непълнолетни лица, или 31.9% от водените на отчет през годината. Причините за това са:

- поправка на поведението - 121 лица (63.7%);
- навършване на 18-годишна възраст - 50 лица (26.3%);
- други основания - 19 лица (10.0%).

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви в област Варна през 2017 г. през ДПС са преминали 279 малолетни и непълнолетни. От тях момчетата са 217, или 77.8%, а момичетата - 62 (22.2%). В сравнение с 2016 г. броят на преминалите през ДПС за извършени противообществени прояви намалява с 28 лица (9.1%).

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е дялът на преминалите през ДПС за:

- „бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип“ - 84 лица, или 30.1%;
- „непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място“ и „употреба на психоактивни вещества“ - по 39 лица, или по 14.0%;
- „повреждане на обществена и/или частна собственост“ - 35 лица, или 12.5%.

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

² Включват се всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

Сред другите обществено значими противообществени прояви, извършвани от малолетни и непълнолетни през годината са:

- „проява на насилие и агресия“ - 6.1% (17 лица);
- „тормоз“ - 5.4% (15 лица).

Извършени престъпления

През 2017 г. броят на малолетните и непълнолетните лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления в област Варна, е 272 и в сравнение с 2016 г. нараства с 1.9%.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 130 лица, или 47.8% от всички лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 41.5% (54 лица), на кражби от домовете - 25.4% (33 лица), на джебчийски кражби - 10.8% (14 лица).

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2017 г. пострадали от престъпления в област Варна са 182 деца, от които 72, или 39.6%, са момичета. Малолетни са 46 лица (25.3%), а непълнолетни - 136 (74.7%).

Най-голям е броят и съответно относителният дял на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество - 107 лица (58.8%). Следват пострадалите от нанесени телесни повреди - 32 лица (17.6%), от грабежи - 19 лица (10.4%) и от блудство - 9 лица (4.9%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2017 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в област Варна са образували 247 възпитателни дела, от които 211 (85.4%) по предложение на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** през годината е 236, като от тях в срок до един месец са решени 189 дела, или 80.1%. **Прекратени** на различни основания са 13 дела (5.3% от образуваните възпитателни дела). В края на 2017 г. 12 дела, или 4.9% от образуваните, са останали **несвършени**.

През 2017 г. местните комисии са наложили 401 възпитателни мерки в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 253 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 281 общественоопасни деяния¹.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- „предупреждение“ - в 127 случая (31.7%);
- „поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател“ - в 103 случая (25.7%);
- „задължаване да участва в консултации, обучения и програми“ - в 91 случая (22.7%).

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- малолетни са 64 лица (25.3%), а непълнолетни - 189 (74.7%).
- момчетата са 209 (82.6%), а момичетата - 44 (17.4%).
- 143 лица (56.5%) са с основно образование, а 87 (34.4%) - с начално.

През 2017 г. 219 деца са преминали през съществуващите на територията на областта консултативни кабинети към местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Организиран са 25 тематични кампании за превенция, в които са обхванати 6 067 лица. През 2017 г. е осъществявана превантивна възпитателна дейност с 86 деца, живеещи в криминогенна или конфликтна среда, а обществените възпитатели са работили с 436 малолетни и непълнолетни.

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

Методологични бележки

Статистическите данни за противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица са разработени на базата на годишни данни, получавани от местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави. На извършителите на противообществени прояви се налагат възпитателни мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Детските педагогически стаи (ДПС) са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през годината за извършени престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от ПД, ВУИ и СПИ.

В броя на преминалите през ДПС се включват всички малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ - <http://www.nsi.bg>.